

Sprejet pa je bil pri tej seji nadučitelj v Hotedršiči, Mihael Kabaj, ker je zadostil vsem zakonitim predpisom. Konečno se je rešilo več prošenj za denarno podporo ter dovolilo nekemu članu vračevanje dolga na obroke. Druga odborova seja je bila dné 19. grudna istega leta. Pri tej seji sta se sprejela v društvo učitelja Rudolf Horvat iz Oreheka in Janko Jezeršek iz Križev pri Trziču. Zatem se je vsestransko razgovarjalo o predlogu člana g. Letnarja, ki ga je stavil pri vlaškem občenem zboru glede nastavljanja društvenih poverjenikov v posameznih okrajih ter konečno sklenilo to misel opustiti, ker mora vendar vsakomur biti na tem, da plača v pravem času letnino oziroma pristopnino. Društvenikom je pa menda vsejedno, ali plačajo letnino poverjeniku ali pa naravnost društvu, ki jo takoj plodonosno naloži, pri poverjeniku bi pa mrtva ležala. Mariji Lukan se je priznala pri tej priliki pokojnina letnih 100 gld., ker je bil njen mož večletni redni član vdovskega učiteljskega društva, in ker je zadostila vsem zahtevam za priznanje pokojnine. Tretja odborova seja je bila 13. sušca t. l. Tu se je vzelo na znanje, da sta se sprejela v društvo po okrožnici učitelja Karol Javoršek, sedaj v Vipavi in Ivo Trošt na Razdrtem, ker sta zadostila zakonitim predpisom. Potem se je razgovarjalo o dopisu nekega tovariša, ki je pa že vlni prenehal biti član našega društva s tem, da ni vplačal letnine za leto 1895. na opetovani opomin. Po preteku dveh let se je spomnil, da je bil član vdovskega učiteljskega društva ter hotel kar za dve leti nazaj plačati letnino, koje pa odbor ni mogel sprejeti, opiraje se na § 10. društvenih pravil in še posebej na sklep vlaškega občenega zbora, ki je soglasno obveljal, da naj se strogo postopa pri vplačevanju letnine in pristopnine. Zoper ta odborov ukrep je dovoljena apelacija na občni zbor.

Konečno se je govorilo o zastankih na letnini, pristopnini in zastankih na dolgovih ter priznala pokojnina vdovi učitelja Ivana Pleškota v Idriji v letnem znesku 100 gld. Zadnja odborova seja, ki pa vsled prepiche vdeležbe ni bila sklepčna, se je vršila na dan 1. vel. srpana. Kljub temu so se odborniki razgovarjali o določitvi občenega zbora ter vzeli na znanje poročilo o denarnem stanju našega društva. Člani, ki niso za tekoče leto plačali letnine v postavno določenem času in še do danes ne — so se izpustili iz imenika po § 10. društvenih pravil. Dalje se je naglašala potreba, da se vsi predlogi, ki se mislijo staviti pri občenem zboru, vpošljejo odboru 8 dni pred občnim zborom; to pa zato, ker se stavijo včasih taki predlogi, o katerih je treba popred vendar nekoliko premisliti, so li društvu v korist in ali so izvedljivi, ker vsak posameznik ne pozna natančno stanja našega društva. Govorilo se je tudi o prošnjah dveh članov za denarno podporo, kojih pa ni bilo moč rešiti, ker odbor ni bil sklepčen. O njih bode torej ukrepal današnji slavnj občni zbor, ker so slučajji za podelitev podpor izvanredni. Dnó 8. vel. srpana je naznanil predsedništvu svoj izstop iz odbora podpredsednik Teodor Valenta, zahvaljuje se za zaupanje, koje mu je izkazal vlaški občni zbor. Konečno mi je še omeniti, da so umrli med letom 4 člani našega društva in sicer: Lukan Janez, nadučitelj v Koprivniku dné 17. vel. srpana 1895; Pleško Janez, c. kr. učitelj v Idriji dné 27. prosinca 1896; Ivan Bantan, nadučitelj v Loškempotoku, dné 13. mal. travna 1896 in Anton Levstek, c. kr. učitelj v Idriji, dné 5. vel. srpana 1896, zapustivši 4 vdove in 8 sirot. Ohranimo jim blag spomin!

(Dalje prih.)

## Vestnik.

Imendan Njegovega Veličanstva, cesarja Franca Jožefa I. so vse ljudske šole na Slovenskem slovesno praznovale. Kar je zvenelo ta veseli in srečni dan v srcih milijonov zvstih podanikov, kar je slovenska šolska mladina ta dan Vsemogočnega tako goreče prosila, odinevaj tudi na tem mestu: Bog nam ohrani in Bog blagoslovi očeta svojih podanikov, Njegovo Veličanstvo, cesarja Franca Jožefa I.!

**Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem:** Za 3. četrletje t. l. so darovale p. i. kolegije mestne nemške deklške šole v Ljubljani: Bauer Alojzija 1-50 gld.; Golf Klotilda 0-90 gld.; Illerschitsch Franja 0-90 gld.; Konechegg Friderika 1-20 gld.; Naglas Jakobina 0-99 gld.; Raunacher Ema 1-20 gld. Za 3. četrletje t. l. so darovale p. i. kolegije mestne slovenske deklške šole v Ljubljani: Moos Julija 1-50 gld.; Zupan Nežika 1-20 gld.; Wessner Marija 0-90 gld.; Zemme Franja 0-60 gld.; Borowsky Julija 0-90 gld.; Marout Marija 0-90 gld.; Praprotnik Ivana 0-60 gld.; Gusl Emilija 1-20 gld.; g. Benedik Karol, nadučitelj v Smledniku, za II. četrletje t. l. 0-90 gld.; gdc. Petrovčič Ana, učiteljica v Smledniku, za II. četrletje t. l. 0-60 gld.

Bližamo se koncu leta; zaradi tega smo dobili že več vprašanj, koliko ima ta ali oni še plačati za „ustanovo“ za leto 1896. V ta namen podajamo v naslednjem natančen pregled vseh dohodkov, ki smo jih prejeli v tekočem letu za „ustanovo“. Iz tega pregleda vidi lahko vsakdo, koliko je že vplačal in koliko mu je še vplačati. Plačujejo pa: 1.) Začasno nastavljeni učitelji in učiteljice po 1-20 gld. na leto; za vsa tri leta torej 3-60 gld. — 2.) Učitelji in učiteljice IV. plačilne vrste po 2-40 gld. na leto, ali 7-20 gld. za tri leta. — 3.) Učitelji in učiteljice III. plačilne vrste po 3-60 gld. na leto, ali 10-80 gld. za vsa tri leta. — 4.) Učitelji in učiteljice II. plačilne vrste po 4-80 gld. na leto, ali skupaj 14-40 gld. — 5.) Učitelji in učiteljice I. plačilne vrste po 6 gld. na leto, ali 18 gld. za vsa tri leta. To vplačevanje traja torej do konca l. 1898. — Pregled darovalcev in dohodkov:

Avgustin Antonija, Vipava, 1-20 gld. — Arko Ivana, Dobropolje, 2-40 gld. — Baraga Janko, Besnica, 1-20 gld. — Borowsky Julija, Ljubljana, 2-70 gld. — Bauer Alojzija, Ljubljana, 4-50 gld. — Benedik Karol, Smlednik, 1-80 gld. — Bartel Matija, Semič, 0-50 gld. — Bergant Jožef, Vinica, 0-50 gld. — Clarici Marija, Novomesto, 0-60 gld. — Cvar J., Poljane pri Ortnoku, 2-40 gld. — Cenčič Jernej, Kamnik, 1-20 gld. — Čuk Franc, Poddraga, 0-30 gld. — Črnomalska posojilnica 10 gld. — Dimnik Jakob, Ljubljana, 10-80 gld. — Divjak Angela, Streklevec, 0-50 gld. — Engelman Kristij, Dragatus, 0-50 gld. — Gärtner Franc, Kranj, 1-20 gld. — Gusl Emilija, Ljubljana, 3-60 gld. — Golf Klotilda, Ljubljana, 2-70 gld. — Gebauer Viljem, Šmarjeta, 3-60 gld. — Illerschitsch Franja, Ljubljana, 2-70 gld. — Jug Matija, Col, 0-80 gld. — Jugovic Franja, Kranj, 1 gld. — Jeglič Janko, Sv. Križ pri Litiji, 1-80 gld. — Jeršinovič Anton, Črnomelj, 2-50 gld. — Korbar Avgust, Št. Vid nad Cerknico, 3-60 gld. — Klančar Avgusta, Kamnik, 0-60 gld. — Kozelj Gregor, Št. Gotard, 0-30 gld. — Keršič Franja, Trboje pri Smledniku, 2-50 gld. — Kolnik Avgusta, Radeče pri Zidanem mostu, 7-20 gld. — Kambič Ivan, Ustija, 1-20 gld. — Kranjc Ljudevit, Lozice, 1-20 gld. — Kozjak Fran, Borovnica, 1-20 gld. — Konechegg Friderika, Ljubljana, 3-60 gld. — Konjar Ulrik, Molnik, 0-50 gld. — Kuhar Janez, Trboje pri Smledniku, 1-20 gld. — Kecej Alojzij, Ljubljana, 10-80 gld. — Kniflic Svitoslav, Trstenik, 2-40 gld. — Koscec Misko, Zabnica, 1-20 gld. — Kavčič Engelbert, Semič, 0-50 gld. — Lachainer Edmund, Kranj, 1-80 gld. — Lavrič Justina, Poljana nad Skofjo Loko, 1-20 gld. — Lovšin Fran, Vinica, 0-50 gld. — Lapajne Stefan, Črnomelj, 0-50 gld. — Levičnik Jožef, Zelezniki, 1 gld. — Mahorčič Marica, Sturija, 1-20 gld. — Moser-Steiner Marija, Št. Vid nad Vipavo, 1-20 gld. — Markošek Eduard, Podkraj, 0-60 gld. — Moos Julija, Ljubljana, 4-50 gld. — Marout Marija, Ljubljana, 2-70 gld. — Miklavčič Janja, Kranj, 0-90 gld. — Maurin Franc, Planina, 0-50 gld. — dr. Malerič Jožef, Črnomelj, 0-50 gld. — Majer Marijana, Karpan (Istra), 2-40 gld. — Naglas Jakobina, Ljubljana, 2-70 gld. — Osana Jožef, Sv. Duh v Vel. Trnpi, 1-20 gld. — Petrič Matija, Struge 10 gld. (se je zavezal vsako leto toliko plačevati). — Pezdič Janez, Kranj, 3 gld. — Prevec Anica, Vipava, 0-60 gld. — Praprotnik Ivana, Ljubljana, 1-80 gld. — Papler Fran, Borovnica, 2-40 gld. — Pirce Avgust, Borovnica, 1-80 gld. — Punčah Simon, Slavina, 3-60 gld. — Petrovčič Ana, Smlednik, 1-20 gld. — Pee Viljamina, Novomesto, 0-90 gld. — Pintar Jožef, Tunjice, 1-20 gld. — Pin Alojzij, Dol. Logatec, 1 gld. — Pokorn Ivan, Horjul 2-40 gld. — Počotnik Martin, Sora pri Medvodah, 3-60 gld. — Rus Vilibald, Kranj, 0-60 gld. — Rajčević Fran, Vipava, 6 gld. — Raunacher Ema, Ljubljana, 3-60 gld. — Režek Juraj, Ljubljana, 3-60 gld. — Rooss Marija, Kranj, 0-60 gld. — Rosina Hedvika, Novomesto, 0-60 gld. — Sajč Janez, Št. Jernej, 14-40 gld. — Skala Anton, Vipava, 3 gld. — Sadar Adolf, Budanje, 0-90 gld. — Smrdelj Anton, Planina, 0-90 gld. — Sajč Matilda, Šmarjeta, 1-20 gld. — Sitsch Albert, 3-60 gld. — Šemrl Ivan, Št. Vid nad Cerknico 1-20 gld. — Stefančič Franc, Črnomelj, 1-80 gld. — Šigon Irma, Semič, 0-50 gld. — Šetina Franc, Črnomelj, 1-50 gld. — Turk Jožef, Dol. Lopatec, 2 gld. — Traven Jožef, Naklo, 100 gld. — Verné Franja, Kamnik, 0-90 gld. — Wider Karol, Vipava, 3 gld. — Wessner Marija, Ljubljana, 7-70 gld. — Verbič Franc, Slavina, 2-40 gld. — Zavrl Valentin, Begunje na Gorenjskem, 3-60 gld. — Zupan Nežika, Ljubljana, 3-60 gld. — Zemme Franja, Ljubljana, 1-80 gld. — Zupaneč Ivana, Stari Trg pri Poljanah, 0-50 gld. — Žerjav Emilija, Borovnica, 1-20 gld.

Če bi se urinila kje kaka napaka, bodisi v našo ali v škodo dotičnika, naj nam jo blagovoli vsakdo naznani. Meseca prosinca prihodnjega leta bomo sestavili in objavili natančen imenik in seznam vseh darovalk in darovalcev, ki bode obsežal ime darovalke, oziroma darovalca, kraj in okraj službovanja in svoto prispevka za l. 1896, oziroma 1897—98. Kdor namerava za tekoče leto še kaj darovati, naj nam vpošlje dotično svoto čim preje, zadnji čas pa zanesljivo do 5. prosinca 1897. l. Komur gnotne razmere ne dopuščajo, cele predpisane svote darovati, naj nam pošlje, kolikor more; dobra volja je tudi veliko vredna. „Zrno do zrna pogača“.

**Učiteljski konvikt:** Gdč. J. Arko, učiteljica v Dobropoljah 10 K, katere so zložili po učiteljski konferenciji v Vel. Laščah zbrani učitelji in učiteljice na Robu, pri „Mibatu“. Gospa Moos Julija, nadučiteljica in šolska voditeljica v Ljubljani, 1 K 20 h; gdč. Zupan Nežka, učiteljica v Ljubljani, 1 K 20 h; gdč. Wessner Marija, učiteljica v Ljubljani, 1 K 20 h; gdč. Zemmel Franja, učiteljica v Ljubljani, 1 K 20 h; gdč. Marout Marija, učiteljica v Ljubljani, 1 K 20 h; gdč. Gusti Emilija, učiteljica v Ljubljani 1 K 20 h; g. Jožef Sedlak, nadučitelj v Ložkem potoku, je nabral 4 K 60 h; g. Jožef Tratar, okr. pom. učitelj v St. Petru v Sav. dolini, sedaj v Mokronogu, 6 K, nabrane pri zabavnem večeru mokronoških samecev. G. Bernard Andoljšek je nabral dné 28. kimovca v Ribnici 17 K; darovali so gg.: Fran Koy 10 K; Andrej Cvar 1 K; Fran Povše 1 K; J. Kordiš 2 K; Miha Poklukar 1 K; B. Andoljšek 2 K.

**Osobne vesti.** G. Davorin Judnič, učitelj v Trnovem, je imenovan glavnim učiteljem na c. kr. učiteljsišču v Kopru. Na meščansko šolo v Krškem pride kot četrti učitelj g. J. Krajnik, nadučitelj v Podmelcu pri Tolminu. Drugo učno mesto na Bučki je dobila učiteljska pripravnica gdč. M. Girar; k sv. Križu pa pride gdč. Ar. Prihavec. Učiteljska kandidatinja gdč. A. Franke je dobila službo v Vel. Dolini, potrjeni učiteljski pripravnik Fr. Mlakar pride v St. Rupert, in Franc Germ pa v Kopan. Dež. šol. svet kranjski je v svoji zadnji seji imenoval: Stalnim učiteljem v Voklem g. Antona Kosa istotam; za stalno učiteljico v Smedniku gospd. Albino Prevc istotam; učiteljem v Podbrezju g. Fridrika Pretnerja v Trstu; nadučiteljem v Begunjah pri Cerknici g. Matijo Arkota v Hrenovicah; za učiteljico v Srednji vasi v Bohinju gospd. Ano Zevnik v Catežu; za učiteljico v Brezovici gospd. Serafino Jamšek v Ljubljani; učiteljem v Leskovcu g. Ivana Malnariča v Knežaku; za stalno učiteljico v St. Rupertu gospd. Ernestino Rekar istotam; nadučiteljem v Bučki g. Franca Fabjanciča istotam. — Vladnim zastopnikom v kuratoriju za mestno višjo deklisko šolo je imenovan g. prof. Levec, škofijskim pa prof. Gnježda. Mestna učiteljica gospd. Marija Wessner je imenovana nadzorovalno damo na višji slovenski dekliski šoli.

**A. Praprotnikov spomenik:** Učiteljstvo I. mestne šole 26 K (pa poprej že 20 K); učiteljstvo II. mestne šole 28 K; učiteljstvo mestne nemške deške šole 5 K; gdč. Jugovic Franja, nadučiteljica v Kranju, 2 K; g. Borštnik Ivan, nadučitelj v Smurji, 2 K; g. Levičnik Jožef, nadučitelj v Železnikih, 2 K. „Hvaležni otroci: Marija, Ivana, M. Tekla, Viktorija, Ana, Klotilda, Albina — svojem dobremu, nepozabljivemu očetu“ 18 K.

**Odkritje A. Praprotnikovega nagrobnega spomenika** bode v četrtek, dné 29. vinotoka s sledečim vsporedom:

1. Ob 10. uri sv. maša za rankega A. Praprotnika, katero bode daroval pred. g. katehet Janez Smrekar v cerkvi sv. Kristofa.

2. „Nad zvezdami“ — pojó učitelji-pevci na grobu rankega. (V ta namen bode v sredo, dné 28. t. m. zvečer ob 7<sup>1</sup>/<sub>2</sub> uri pevska poskušnja v I. mestni šoli v Poljskih ulicah, drugo jutro, t. j. dné 29. t. m. ob pol 8. uri bode zopet v I. mestni šoli pevska poskušnja, katere se bodo lahko vdeležili tudi zvrnanji tovariši).

3. Nagrobni govor — govori g. E. Gangl.

Z ozirom na zasluge predragega rankega vabi k prav mnogobrojni vdeležbi „odbor Slovenskega učiteljskega društva.“

**Praprotnikova slavnost.** Na občeno željo gorenjskih učiteljev pevcev se preloži odkritje „spominske plošče“ na prihodnjo pomlad, pač bode pa dné 29. t. m. ob 10. uri dopoldne odkritje nagrobnega spomenika pri Sv. Kristofu v Ljubljani.

**Pripovedke iz avstrijske zgodovine** so ravnokar izšle. Dobivajo se v Miličevi tiskarni po 50 kr. knjiga. Več prihodnjic.

**Mestna višja dekliska šola v Ljubljani,** po občinskem svetu z veledušno podporo slovenskega mecena Josipa Gorupa ustanovljena in od visocega ministerstva za bogočastje in pouk potrjena, se odprla dné 1. listopada t. l. v Cojzovi hiši na Bregu št. 20 II. nadstropje. Podrobnosti slede svoječasno.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dné 3. vinotoka 1896.

*Iv. Hribar, župan.*

**Knjižnica za mladino.** 21. snopič tega prekristnega zbornika prinaša slovenski mladini: Pisanice. Slovenski mladini spisal E. Gangl. Krasnim in poučnim pesmicam se pozna, da jih je spisal učitelj. Iz vsake pesmice veje čista ljubezen, koja goji pisatelj do slovenske mladine, želeč ji časne in večne sreče. Prepričani smo, da boe mladina „Pisanice“ z veseljem čitala. — Koncu leta se bližamo. Pri tej priliki opozarjamo že danes vse p. i. tovarišice in tovariše, da že sedaj prično delovati na to, da je z novim letom ne bo slovenske šole in premožnejše slovenske rodbine, ki bi ne bila naročena na Knj. za ml. Na delo torej!

**Slovenska pratika** za navadno leto 1897. je izšla v Ig. pl. Kleinmeyerjevi knjigo-tržnici po 13 kr. iztisek.

**Izpiti učne usposobljenosti** se bodo pričeli pri ljubljanski izpraševalni komisiji dne 9. listopada ob 8. uri zjutraj.

**Četrty avstrijski katoliški shod**, ki se je vršil prve dni meseca kimovca v Solnogradu, je imel na dnevnem redu, seveda, tudi šolsko vprašanje. Nova šola se je obsojala, kolikor se je le dalo. Glede srednjih šol je zahteval shod, da bodi veronauk obligaten pri maturi in da imej v komisiji zastopnik škofov glede vseh predmetov iste pravice, kakor vsi drugi člani komisije in učenci slabega vedenja in nereligioznega mišljenja naj se od mature izključijo.

Glede ljudskih šol je shod zahteval, da morajo biti konfesijonelne in da imej cerkev sonadzorstvo črez šolo. — Da so slovenske ljudske šole verske, o tem je vsak nepristransko sodeč človek prepričan in da smo slovenski učitelji tudi dobri katoličani, to vè tudi vsakdo, kdor pozna naše delovanje v šoli in doma.

To tudi nam neprijazni krogi dobro vedò, ali njim bržkone ni ležeče na tem, njim je le, da bi dobili brezpogojno moč, vpliv in poveljstvo v šoli, ker predobro vedò, da stranki, ki ima v rokah šolo, je zagotovljena bodočnost in obstanek. Sonadzorstvo nas spominja na basen „Jež in lisica“. Upamo pa, da boe država že toliko previdna, da ne boe dala iz rok krasne stavbe novè šole, koja si je priborila z velikim trudom in katera je rodila že toliko dobrega sadu avstrijskim národom. Upamo tudi, da država tudi nas ljudskih učiteljev ne boe prepustila nam neprijaznim krogom na milost in nemilost, ampak nadèjamo se, da nas še bolj vzame pod svojo varstvo ter ljudsko šolstvo podržavi, kajti tudi slovenski učitelji si ne želimo vè tiste žalostne dobe nazaj, v kateri ljudski učitelj ni bil nič drugega kakor navadni mežnar. Slovenski učitelji smo kot dobri katoličani popolnoma vneti za versko šolo t. j.: katoliški učitelj poučuj katoliške otroke, pred naukom in po nauku naj se moli in ves pouk bodi prešinjen z duhom naše sv. vere; na tem stalu smo bili in bodemo vedno slovenski učitelji, upirali se bodeimo pa vedno onemu, kdor bi nam hotel vzeti težko priborjeno vodstvo in nadzorstvo in nadèjamo se, da nas bodo napredno misleče stranke v boju za ljudsko šolo gotovo podpirale, da tudi ta zadnji vihar fin de siècle odbijemo. „Ne nazaj in navzdol, ampak naprej in navzgor“ — je geslo tudi slovenskih učiteljev.

**Ja, dann ist ja does alles net wahr.** Župan neke kmetske občine v Dolenji Avstriji je čital v nekem klerikalnem listu, da so člani tamošnjega okrajnega učiteljskega društva liberalci, da še celò brezverci, češ, da ne učè otrok v šoli moliti, da so odstranili sv. razpelo iz šole i. t. d. Ko to prečita, gré takoj k domačemu učitelju ter ga vpraša, če je tudi on ud tega „nekatoliškega učiteljskega društva“. Učitelj — zelo spoštovan in priljubljen mož v občini — mu pritrdi, da je tudi on ud tega društva. Župan, veren in zvest pristaš klerikalne stranke, mu odgovori: „Ja, dann ist ja dös alles net wahr, was da in der Zeitung steht. Da hat ja dös Blattl glog'n; denn ich kenn Sie gut und weiss, dass Sie die Kinder beten lehren und selbst ein guter Katholik sind. Da darf man der Zeitung auch nimmer glauben.“

Tudi pri nas se prav pridno zabavlja črez šolo, nje učiteljstvo, učiteljska društva in učiteljske liste po časopisih, na javnih shodih in tudi na leci. Takemu hujškanju pa najboljše odgovarjamo, če vestno izpolnjujemo svoje dolžnosti, kakor gornji naš tovariš in tudi naš kmet boe prišel kmalu do prepričanja, da vse ni nič res, kar se piše in govori zoper novo šolo.

**Slavno „Slovensko učiteljsko društvo“!** Nekateri slovenski učitelji so mi ob jubilejni razstavi l. 1890. izjavili željo, temeljito spoznati vso češko šolsko književnost. Ker tega takrat na razstavi niso utegnili, obljubil sem jim, da bodem skrbel, da se jim želja izpolni. Naprosil sem torej svoje prijatelje iz šolskih krogov, naj mi podarijo vsak

\*) Dasi se boe naše društvo za ta velikodušni dar še posebej zahvalilo, ne mo. remo si kaj, da tudi na tem mestu iskrenega prijatelja slovenskega učiteljstva, blag gosp. Jan Lego-ta najtopleje zahvalimo na njegovej trudoljubivosti, požrtvovalnosti in naklonjenosti do slovenskega učiteljstva. Živel ga Bog!

*Uredništvo.*



iz svojega področja vsako knjigo, da slovenski pedagog na tak način lahko dobi pregled vse češke šolske književnosti ter preišče in spozna vsako posamezno književno sredstvo, s katerim se češka mladina vzreja in izobraža. Moje prošnje se zdaj izpolnjujejo; vladni in šolski svetovalec g. Jan Štastný mi je ravnokar poslal 52 zvezkov, profesor akademskega gimnazija g. Ant. Truhlář naznanja mi, da ima že lepo število gimnazijskih in drugih šolskih knjig za me skupaj, profesorja Dr. J. V. Novák in K. Verovka sta mi obljubila knjige za učiteljska in tako se nadjam, da čez pol leta bode vse izvršeno.

Ker pa mi je moj prijatelj, velečenjeni gosp. župan Hribar, označil slavno Slov. učiteljsko društvo kot takovo središče slovenskih pedagogov, kjer bodo tiste knjige ne samo dobro shranjene ampak tudi za vsakega pedagoga, ki jih bode hotel študovati, vselej na razpolaganje; prosim torej, da jih slavno učiteljsko društvo od mene sprejme ter jim v svoji knjižnici mesto najde. Zeleč dobro reč pospešiti in slovenskim pedagogom, vstreči, sem slavnemu Slovenskemu učiteljskemu društvu ves udani

V Žižkovcu, 28. kimovca 1896.

Jan Lego.

**Dr. Rudolf Schmaus †.** Dne 6. kimovca preminil je v Pragi iskren prijatelj Slovencev: deželni advokat Rudolf Schmaus. Pokojnik je bil na Češkem in na Slovenskem obče poznat narodnjak in rodoljub. Dr. Schmaus je bil prireditelj onega vlaka, ki je pred 9 leti pripeljal lepo število čeških rodoljubov na obisk slovenske zemlje in tudi Trsta. Dr. Schmaus je bil tudi ustanovitelj „češko-slovenskega spolka“ za podporo slovenskih dijakov v Pragi in za gojitev bratske vzajemnosti med Čehi in Slovenci. Blag mu spomin!

**„Oesterreichisch-Ungarische Monarchie“.** Geographisch statistisches Handbuch für Leser aller Stände von Prof. Dr. Friedrich Umlauf. Tega dela, ki bode imelo 200 podob in 18 kart, je izšlo že 8 snopičev. Iz tega dela, ki sedaj izhaja v četrtri izdaji, se vsakdo lahko pouči o zemljepisnih in statističnih razmerah naše države. V prvih štirih zvezkih je ob kratkem tudi navedena politična in teritorijalna zgodovina. Potem je pridejan pregled, kako je naraščala država. Opisana je lega in velikost naše države. Posebno zanimivo se opisuje morsko obrežje naše države ob Jadranskem morju. Povsod se je oziralo na najnovejše slovitvo, pri razdelitvi alp, ravno tako pri opisovanju Krasa. Knjiga je pisana v lepi nemščini in podobe in zemljevidi so lepo izdelani. Nemščine večšim Slovincem, ki se hočejo poučiti o razmerah naše države, je jako priporočati. V 5—8 snopiču se končava opis zemlje naše države. Posebno dobro so opisani Karpati. Potem se opisujejo votline. Ta oddelek je tako popolen, kakor ga dosedaj ne najdemo v nobeni knjigi. Potem se popisujejo nižave in zlasti ogerske „puste“. Za nas, ki smo imeli potres, je pač najbolj zanimiv odstavek o vulkanizmu in potresih. Tu je povedano jako mnogo, ker je bilo dosedaj še malo znano, posebno glede ugašenih ognjenikov. Po pregledu geoloških razmer se pa začne opis rek in je posebno obširno opisan Dunav. Omeniti je tudi, da imajo ti snopiči mnogo lepih podob in zemljevidov. Snopič stane 30 novčičev ter se naroča v A. Hartleben-ovi zalogi na Dunaju, kakor tudi v vseh drugih knjigarnah.

**„Narodni dom“** se je dne 11. t. m. slovesno otvoril. K zgradbi tega slovenskega zavetišča smo tudi slovenski učitelji mnogo pripomogli, nabrali mnogo novcev in priredili mnogo veselja v korist „Narodnega doma“, zato pa tudi trdno pričakujemo, da nam bode slovenski narod skazal svojo hvaležnost s tem, da nas bode podpiral gnotno pri zgradbi učiteljskega konvikta.

**Na ljubljanskih učiteljskih** je letos 92 možkih in 178 ženskih gojencev. Z jedne strani se nam zdi prav, da je število možkih gojencev manjše, ker nikomur ne privoščimo takega bednega stanja, v kakoršnem živimo sedanjí učitelji; z druge strani je pa ta prikazen za bodočnost našega naroda zelo žalostna; mōž nam manjka že dandanes in kaj šele bode, če bodo naši dečki izročeni večinoma ženski vzgoji, kajti dognano je, da ženska ne more in ne zna vzgojevati trdnih možkih značajev. Zboljšanje učiteljskih plač bi pa gotovo privabilo tudi v možko učiteljske več gojencev. Poslanci naši, vzdramite se!

**Pripravnica za slovenske učence**, kateri želé vstopiti v nemške srednje šole se odpre z dnem 1. listopada t. l. v Rojano. Učiteljem je imenovan g. Miroslav Pretnar.

**Za nagroben spominek V. Ribnikarja** so darovali: Slavno učit. društvo za mariborsko okolico 4 35 gld.; sl. sezansko učit. društvo 5 gld.; slav. „Slov. učit. društvo v Ljubljani“ 5 gld.; slav. „pedagogijsko društvo v Krškem“ 2 gld. — Udje „društva učiteljev in šol. prijateljev“ so darovali in sicer gspdc. učiteljice: Olga Leskovec 1 gld., M. Mlakar 1 gld., M. Galle 50 kr., Raf. Inglic 50 kr., Olga Gasperin 1 gld., Evg. Pehani 1 gld., Mar. Dovgan 50 kr., M. Šusteršič 1 gld., Jos. Šusteršič 1 gld., Vilj. Leskovec 1 gld., A. Prevec 50 kr., J. Perušek 1 gld., Gg. učitelji: Jos. Benedek 2 gld., Iv. Poženel 1 gld., K. Drmelj 1 gld., Ferd. Juvanec 1 gld., R. Piš 1 gld., H. Likar 5 gld., J. Leban 1 gld.,

Iv. Semrl 2 gld., Avg. Korbar 1 gld., Kasp. Gasperin 2 gld., Jak. Žebre 1 gld., Ferd. Wigele 1 gld., J. Bozja 50 kr., T. Schuller 50 kr., A. Sežun 150 gld., M. Kabaj 1 gld., A. Likozar 150 gld., J. Pipan 1 gld., A. Novak 150 gld., A. Levstek 1 gld., J. Vogelnik 1 gld., L. Puncuh 1 gld., L. Perko 1 gld., L. Božič 1 gld., P. Repič 2 gld., J. Turk 1 gld., A. Pin 1 gld., J. Šega 5 gld., J. Kerne 1 gld., Iv. Thuma c. kr. okr. šol. nadzornik 1 gld., F. Oswalt, katehet v Idriji 150 gld., J. Regen 150 gld., F. Ferjančič 1 gld., J. Bolta 50 kr., S. Jan 1 gld., Fr. Petsche 1 gld., A. Levec 150 gld. in J. Levec 50 kr., vsi trije v Starem trgu. Skupaj 7835 gld., srčna hvala! Do sedaj je nabranih 17885 gld. Ob jednom dovoljujem si še jedenkrat apelovati na ona slavna društva, koja še niso doposlala že dovoljenih zneskov, da kmalu blagovolijo doposlati.

Dol. Logatec, dne 10. vinotoka 1896.

J. Šega.

**Vabilo.** Dne 22. t. m. se odkrije nagroben spominek nepozabnemu tovarišu V. Ribnikarju v Dol. Logatcu. Odkritje vrši se po ob 10. uri dopoldne darovani slov. sveti maši z nagrobnim govorom in petjem. Po odkritju skupni obed.\*) Da se pa ta poslednja čast, namenjena v dokaz spoštovanja in ljubezni dičnemu bivšemu predsedniku „Zaveze“ zamore povspeti do one stopinje, kakoršno je v istini zaslužil blagi pokojnik, in da po-kažemo svetu, kako znamo ceniti svoje voditelje tudi po smrti, za to si dovoljuje podpi-sano predsedništvo, najljubneje vabiti slavna društva, da blagovolijo poslati svoje za-stopnike k tej svečanosti.

Predsedništvo „društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“  
v Planini, dne 5. vinotoka 1896.

I. Šega, s. r.  
t. č. tajnik.

J. Benedek, s. r.  
t. č. predsednik.

**Zahvala.** Slavno podporno društvo „Narodna šola“ blagovolilo je brezplačno po-dariti tukajšnji šoli obilo različnega šolskega blaga. Podpisana štejeta si v prijetno dolžnost, da se slavnoistemu v imenu obdarovane revne šolske mladine najsrčneje za-hvaljujeta.

V Kamni Gorici, dne 22. kimovca 1896.

Kappus, nač. kraj. š. sv.

Fran Lautičar, učitelj-voditelj.

**Zahvala.** Veleoslavnemu deželnemu odboru Kranjskemu v Ljubljani si usojata udano podpisana gledé na z dne 9. kimovca t. l., št. 9046, za napravo vodnjaka na šol-skem vrtu visokodušno darovano podporo 100 gld. (jeden sto goldinarjev) najljubneje izraziti šolske občine nezabno zahvalo.

Šolsko vodstvo v Šturiji, dne 4. vinotoka 1896.

Peter Cigaj,  
načelnik kr. šol. sv.

Andrej Perné,  
šol. voditelj.

**Listnica.** P. i. naročnike, kateri se še niso odzvali zadnji naši prošnji, opo-zarjamo, da čim prej storé svojo dolžnost, sicer bomo primorani, posnemati druge učiteljske liste, ki koncem leta vse neplačnike po imenih navedejo. Red mora biti povesod, tembolj pa pri izdavanji časopisa, kajti brez gmotne podpore mora prenehati vsako, tudi še tako koristno podjetje. Priznanja in pohvale brez gmotne podpore ne veljajo nič. Zadnji čas je, da se glede gmotne podpore naših dveh šolskih listov bolj organizujemo, ker nekateri krogi že komaj čakajo prilike, da bi z navim listom razdevojili slovensko učiteljsvo. Kdor ima ušesa, naj nas posluša in komur je mar ugled in samostojnost slo-venskega učiteljsva, naj stori svojo časnikarsko dolžnost. Rekli smo!

\*) Radi obeda naj se blagovoli oglasiti vsak udeleženeec pri gosp. J. Šegi v Dol. Logatcu do 20. t. m.

**Spominjajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!**

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1 poli male osmerke 1. in 16. dan vsakega me-seca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema gospod A. Keceľ v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. Inserati po dogovoru.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Tisek R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.